

Landbrug & Fødevarers kommentarer til DØR's Diskussionsoplæg 28. februar 2013

Landbrug & Fødevarer vil gerne kvittere for et godt oplæg til diskussion om væsentlige problemstillinger på det miljøøkonomiske område

Landbrug & Fødevarer ønsker at henlede opmærksomheden på landbrugs- og fødevarerhvervets internationale og stærkt konkurrenceudsatte præg. Det betyder, at miljø-, energi- og klimapolitikken altid må ses i et internationalt lys med fokus på lige konkurrencevilkår.

Diskussionsoplægget bygger på et velfærdsteoretisk fundament med fokus på "optimal" ressourceallokering, som dog samtidig afvejes over for praktiske og politiske hensyn. Sidstnævnte er overordentlig vigtigt for at give anbefalingerne relevans i praktisk politik, hvor der f.eks. kan være store administrative omkostninger forbundet med at implementere det teoretisk korrekte eller omkostninger forbundet med, at markedet ikke agerer som teorien tilsiger.

Kapitel 1: Energi- og klimapolitik

*God energi-
forsyning
afgørende for
stabil økonomi*

Dansk erhvervsliv har brug for sikker, effektiv og billig energi leveret gennem effektive energimarkeder. Som nævnt i diskussionsoplægget er det en forudsætning for en stabil økonomisk udvikling. Landbrug & Fødevarer bifalder oplæggets konklusion om, at der skal findes internationale løsninger på miljøproblemer, der enten er grænseoverskridende, eller hvor konkurrencehensyn tilsiger koordination internationalt. For eksportintensive erhverv som landbrugs- og fødevarerhvervet er dette helt afgørende.

Landbrug & Fødevarer er helt på linje med Det Miljøøkonomiske Råd i opbakningen til det europæiske CO₂-kvotesystem, ETS. Kvotesystemet er en omkostningseffektiv metode til at reducere drivhusgasudledningen, der gavner både klimaet og styrker det energieffektive danske erhvervslivs konkurrenceevne.

*Effektivt
kvotesystem*

Vi finder det forfriskende, når Det Miljøøkonomiske Råd uden omsvøb slår fast, at kvotemarkedet lever op til sit *raison d'être*: Systemet leverer de emissionsreduktioner, der er krævet. Den lave kvotepris er derfor først og fremmest et udtryk for, at markedet fungerer i overensstemmelse med markedskræfterne, og at markedet reagerer på den lavere efterspørgsel efter kvoter (som følge af lavere industriproduktion, VE-mål og andet).

På den baggrund er Landbrug & Fødevarer helt enige i, at den bedste vej til at styrke kvotemarkedet vil være udmeldinger om de langsigtede ambitioner for markedet. Herved kan markedsløsninger omkostningseffektivt understøtte de politiske mål, mens alternative politiske quick-fixes i stedet vil kunne øge investorernes usikkerhed. Landbrug & Fødevarer er modstandere af midlertidig udskydelse af kvoteauktionering (backloading) og finder, at rapporten beskriver godt, hvorfor dette omkostningskrævende tiltag vil være virkningsløst i forhold til klimaet.

*Også landbruget
er lækage-udsat*

I oplægget anføres, at risikoen for lækage er mindre i ikke-kvotesektoren. Landbrug & fødevarer er ikke enig i denne konklusion, som heller ikke

fremstår argumenteret. Dansk landbrug er som helhed energiintensivt og konkurrenceudsat (se f.eks. ”2. kvartalsoversigt 2009”, Nationalbanken) og har betydelig risiko for udflytning. Det er langt fra givet, at denne udflytning vil ske til lande inden for EU, idet en betydelig del af landbrugs- og fødevarerproduktionen i dag eksporteres til tredjelande.

*Kvotestystemer
ikke relevant
for landbruget*

Landbrug & Fødevarer er enige i, at landbrugets udledninger ikke bør inkluderes i kvotestystemet, fordi der er tale om små udledninger per virksomhed og ikke er nogen direkte sammenhæng mellem forbrug og udledning. Af samme grund er Landbrug & Fødevarer imidlertid ikke enige i oplæggets forslag om en afgift på drivhusgasudledninger i landbruget. En sådan vil alene begrænse produktionen uden at have en adfærdsændrende eller klimaforbedrende virkning.

*Forsynings-
sikkerhed*

Et svigt i energiforsyningen vil påvirke hele økonomien, og det er derfor vigtigt, der opretholdes en konstant forsyning af energi til en rimelig pris og en pris, der ikke er for svingende. Velintegreede energisystemer og effektive markedsbaserede systemer på tværs af landegrænser er den mest afgørende faktor for at sikre forsyningssikkerheden.

Kapitel 2: Bilbeskatning, ulykker og miljø

Biobrændstoffer

Der er efter vores opfattelse ikke tilstrækkelig fokus på biobrændstoffer, som er det eneste alternative drivmiddel, som kan benyttes i den eksisterende vognpark og som er et af de billigste og mest effektive måder til reduktion af CO₂ og til at opfylde målet om 10 pct. VE i transport i 2020. Endvidere kan biobrændstoffer også benyttes til tung transport. Det er altså et alternativt brændstof, som vil kunne spille en rolle på både kort og lang sigt.

Landbrug & Fødevarer savner en analyse af, hvordan afgiftsmæssige tiltag i forhold til iblanding af bæredygtige biobrændstoffer inkl. biogas kan medvirke til at mindske miljøbelastning og andre afledte omkostninger ved transport.

*Økonomiske
incitament*

I dag er det økonomiske incitament til at producere biobrændstoffer ret begrænset, da produktionen er væsentligt dyrere end både fossile brændstoffer og konventionelle biobrændstoffer. Den største udfordring er at skabe økonomisk sikkerhed for de meget væsentlige investeringer i bioraffinaderier, som er påkrævet for, at avancerede biobrændstoffer kan blive udbredt. Landbrug & Fødevarer ønsker at pege på, at en sådan økonomisk sikkerhed vil kunne opnås gennem fx et obligatorisk iblandingskrav for avancerede biobrændstoffer.

Landbrug & Fødevarer noterer sig at en samlet reduktion i de samlede bilafgifter kan forøge biltrafikken med 20 pct., hvilket vil skabe en ekstra omkostning til erhvervslivet pga. mindre fremkommelighed.

Kapitel 3: Affald

*Affald versus
ressourcer*

Affald er, som det indledes i diskussionsoplægget, en uundgåelig del af økonomisk aktivitet.

Der sættes i oplægget spørgsmålstejn ved anvendelse af affaldshierarkiet som prioriteringsredskab. Landbrug & Fødevarer anerkender affaldshierarkiet, men der bør være større imødekommenhed fra myndighederne i forhold til at afvige fra hierarkiet, når det ud fra en livscyklus-tankegang kan begrundes, at det giver det bedste samlede miljømæssige resultat. Varmeforsyning er således en relevant samfundsopgave, og det må komme an på en konkret vurdering, om det er hensigtsmæssigt at anvende affald til forbrænding.

For eksempel er fjerkrægødning egnet som brændsel på grund af stor tørstofandel. I flere tilfælde kan der være god økonomi for den enkelte landmand i at kunne anvende sin fjerkrægødning til forbrænding på eget anlæg. Men fjerkrægødning er imidlertid også et meget egnet input til biogas. For at opnå en optimal biogasproduktion på husdyrgødninger det nødvendigt at tilsætte råvarer med højere tørstofindhold, og det kan sikres ved tilsætning af f.eks. fjerkrægødning, biologisk husholds- eller erhvervsaffald. Dybstrøelse fra fx fjerkræ er en af de økonomisk mest attraktive råvarer til biogas.

*Biogas i det
biobaserede
samfund*

Ved omstillingen til det biobaserede samfund er biogas central, da anvendelse af husdyrgødning til biogas bidrager til at løse vandmiljøproblemer, samtidig med at der produceres højværdi-energi og lugtgenerne fra gødningen mindskes. Biogas er samtidig et af de billigsteklimavirkemidler. Det er nødvendigt at anlægge en samlet samfundsøkonomisk betragtning på de problemer, vi står overfor og at se på, om de prissignaler og øvrige rammebetingelser, der gælder, er hensigtsmæssige, så disse udfordringer løses på en konstruktiv måde.

Kritiske råstoffer

Med hensyn til kritiske råstoffer er det især fosfor, der har relevans for fødevareproduktionen. Det forventes, at regeringens kommende ressourcestrategi tager fat på dette emne, og EU forventes inden længe at komme med et såkaldt Green Paper om fosfor. Nye opgørelser af verdens fosforressourcer peger ikke på fysisk mangel på fosfor, men reserverne er koncentreret på ganske få lande, og der kan være problemer med renheden af de udvundne reserver. Diskussionsoplægget argumenterer for, at knaphed og stigende priser ikke i sig selv retfærdiggør politisk handling, fordi markedet selv via prisstigninger vil fremme genanvendelse og udviklingen af alternativer. Landbrug & Fødevarer er enig i dette principielle standpunkt, men finder dog at en række strukturelle barrierer og etablerede teknologier kan forhindre at markedet alene sikrer optimal ressourceallokering, for eksempel den omfattende forbrænding af affald.